

Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: Diskusjonssak
Møtesaknr: D-sak 2-24
Møtenr: 3/2024
Møtedato: 14. mai 2024
Notatdato: 03.05.2024
Arkivsaksnr:
Saksansvarlig:
Saksbehandler: Seniorrådgiver Bente Hennie Strandh, Universitetsdirektørens stab

Bærekrafthuset og Senter for global bærekraft

Det vises til tidligere behandling av saken i universitetsstyret 5. desember [D-sak 7-2023 Rapport fra arbeidsgruppen for Bærekrafthuset](#) og muntlig informasjon I-sak 5-24 Bærekrafthuset – status 12. mars 2024.

Forslaget som legges frem er utarbeidet av universitetsledelsen og forankret i *Strategi 2030, Helhetlig klima- og miljøstrategi fra 2022, Tiltaksplan for klima, miljø og bærekraft 2024-2025*, og [Utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet \(mål 3\)](#).

Det er tatt utgangspunkt i arbeidsgruppens forslag fra oktober 2023 om etablering av Bærekrafthuset. Forslaget er så utviklet videre over tid etter møter med dekaner, museums- og senterdirektører, de tverrfaglig satsningene, de ansattes organisasjoner og studenter, samt møter med ansatte på Senter for utvikling og miljø og Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og representanter fra øvrige miljøer som er interessert i å være tilknyttet senteret. Forslaget er også diskutert med fakultetsdirektørene og fagdirektørene i Fellesadministrasjonen.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Johannes Falk Paulsen
assisterende universitetsdirektør

Vedlegg: Fremleggsnotat Bærekrafthuset og Senter for global bærekraft

Fremleggsnotat

Fra: Universitetsdirektøren
Til: Universitetsstyret

Møtesaksnr: D-sak 2-24
Møtedato: 14. mai 2024
Notatdato: 03.05.2024
Arkivsaksnr:

Saksbehandler:
Seniorrådgiver Bente
Hennie Strandh

Bærekraftshuset og Senter for global bærekraft

Som det ble redegjort for i styremøtet 12. mars 2024, planlegger vi etableringen av en ny enhet som skal være Universitetet i Oslos nav og omdreiningspunkt for forskning, utdanning og formidling om en global bærekraftig og rettferdig fremtid. Etter en rekke innspill og diskusjoner foreslår ledelsen nå at den nye enheten får navnet *Senter for global bærekraft*. Senteret skal være basert på forskning av høy internasjonal kvalitet og legge til rette for samarbeid på tvers av fag og fakulteter. Det skal fremme undervisning, forskningsformidling og løsningsorientert dialog med næringsliv, offentlig sektor og sivilsamfunn.

Farmasøytisk institutt flytter til Livsvitenskapsbygningen i 2026/2027. Det planlegges at Senter for global bærekraft flytter inn i Farmasibygningen på Blindern når bygningen, som skal få navnet Bærekraftshuset, er ferdig rehabilitert. Etter rehabiliteringen vil Bærekraftshuset ha plass til anslagsvis 200-240 ansatte i tillegg til undervisnings- og gruppelokaler, mingleplasser, kafé og forelesningsrom. Foruten Senter for global bærekraft vil andre miljøer som jobber med bærekraftrelaterte temaer, og som trenger lokaler, inviteres inn, også selv om de organisatorisk forblir del av andre fakulteter/enheter.

Senter for global bærekraft og Bærekraftshuset vil dermed ligge i sentrum for den større satsingen på bærekraft i bygningene på Nedre Blindern som styret sluttet seg til 18. oktober 2022 i forbindelse med behandling av budsjettinnspill til KD for 2024 ([V-sak 38-22 Budsjettinnspill 2024](#)).

Enheter som kan inngå i Senter for global bærekraft i første fase

Vi arbeider for at senteret kan etableres i løpet av vårsemesteret 2025, og at Senter for utvikling og miljø (SUM) i endret form går inn det nye Senter for global bærekraft med sin fagportefølje og sine ansatte. SUM er i dag en tverrfaglig enhet med 35-40 ansatte, med en sterk internasjonal profil og en prosjektportefølje som blant annet omfatter forskning i, og om, det globale sør, om forbruk, global helse, matproduksjon, miljø og bærekraftig byutvikling. De samarbeider med forskere fra flere fakulteter.

Videre vil det bli gjennomført prosesser hos de tre tverrfaglige, midlertidige satsingene UiO:Energi og miljø, UiO:Demokrati og UiO:Livsvitenskap for å vurdere hvordan og når de kan inngå i senteret. De vil uansett, som i dag, forbli midlertidige satsinger tett tilknyttet universitetsledelsen og de vil fortsatt selv administrere sine tildelte midler som skal brukes til faglig aktivitet på tvers av hele organisasjonen. De tre enhetene har få ansatte, men forvalter til sammen ca. 100 mill. kr i året til samarbeidsprosjekter innen temaene de dekker, samt et stort antall PhD-stillinger.

Enhet for bærekraftig helse (SUSTAINIT) ved Det medisinske fakultet er også planlagt inn fra første fase, som et miljø med ca 40 ansatte som fysisk flytter til Bærekraftshuset og fra start er med å definere

UNIVERSITETET I OSLO

fagområdene i Senter for global bærekraft. Samtidig kan de være eksempel på et miljø hvor de ansatte beholder sin formelle status som tilsatte på sine respektive fakulteter. Denne type «dobbeltilknytning» er foreløpig ikke utbredt på UiO, men vanlig på flere andre universiteter i verden.

Andre miljøer som kan vurderes som aktuelle i første fase er, for eksempel, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) med ca 20 ansatte. STK har en forsknings- og utdanningsportefølje av høy kvalitet som delvis retter seg mot temaer knyttet til bærekraft.

Også Det nasjonale Naturfagsenteret som arbeider med skoler og lærere om rekruttering til realfag kan være aktuelt organisert i Bærekrafthuset. De har stor utadrettet aktivitet relatert til bærekraft, formidling og samarbeid med skoler og elever.

Etter hvert vil andre relevante miljøer innen bærekraft- og antropocenforskning (geofag, fysikk, helse og samfunn, osv.) kunne flytte inn i bygg på Nedre Blindern i tråd med satsingens formål.

Organisering

Det legges opp til at Senter for global bærekraft organiseres i fleksible, tematiske forskningsområder og -grupper etter forslag fra de miljøer som går inn fra første fase. Dette skjer i samråd med universitetsledelsen og ledelsen på fakultetene. Overordnet kan senteret *eksempelvis* deles i et mindre antall brede forskningsområder som «miljø og natur», «global helse», «klimateknologi og energi», «kjønn og mangfold» og «demokrati og inkludering», eller andre tema, med forskere og forskningsprosjekter innen disse brede områdene. En organisering i tematiske områder skal invitere til, og tilrettelegge for, tilknytning (også uten overflytting) til forskere fra alle fagfelt og fakulteter som ønsker å forske på temaene som senteret organiseres etter.

Senteret planlegges organisert med et styre med representasjon fra fakulteter, studenter og eksterne. Senteret bør ledes av ansatt direktør på åremål med relevant forskningskompetanse, og hvert av forskningsområdene tenkes å ha en faglig leder som inngår i direktørens fagråd.

Det legges opp til en prosess der det etableres felles administrative tjenester i forkant av innflytting i Bærekrafthuset, og der det sikres at den administrative støtten til eksisterende miljøer som går inn, ikke svekkes.

Ressurser

Enhetene som går fullt inn i senteret tar med sine ansatte og eksisterende ressurser. Hvis andre enheter har enkeltansatte, prosjekter, el. lign. som går helt eller delvis inn i senteret lages det egne avtaler om ressurser, kontorplass, drift, osv.

I tillegg legges det opp til å budsjettere med ansatt faglig leder, 4-6 delte stillinger i mindre prosenter for ansatte som kan styrke den tverrfaglige profilen innen forskningsområdene som senteret organiseres i og 3-5 rekrutteringsstillinger.

Videre prosess

Vi vil komme tilbake til styret med en vedtakssak om opprettelse av *Senter for global bærekraft* fra vårsemesteret 2025, med forslag til hvilke enheter som skal inn i første fase, overordnet organisering og

UNIVERSITETET I OSLO

overordnede budsjettkonsekvenser. Det utarbeides også en tidsplan for prosessen frem mot innflytting i Bærekrafthuset.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Johannes Falk Paulsen
assisterende universitetsdirektør